

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR ADB „COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP“ GINČO NAGRINĖJIMO

2026-02-24 Nr. 429-51
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2024 m. rugsėjo 10 d. tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Gyventojų turto draudimo taisyklių¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu laikotarpiui nuo 2024 m. rugsėjo 20 d. iki 2025 m. rugsėjo 19 d. buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini).

2025 m. liepos 30 d. pareiškėjas informavo draudiką apie apdraustam turtui padarytą žalą (toliau – Įvykis). Įvykio aprašyme buvo nurodyta, kad pareiškėjas yra išvykęs, tačiau kaimynai pranešė, jog pareiškėjo tvora yra nugriuvusi. 2025 m. rugpjūčio 2 d. pareiškėjas draudikui atsiuntė nuotraukas, vaizdo įrašus ir patikslino, jog dėl gausaus lietaus nučiuožė pareiškėjo sklypo šlaitas, sugadinta tvora, žolės pjovimo roboto perimetras.

2025 m. rugpjūčio 5 d. draudikas, siekdamas teisingai įvertinti nuostolius, užsakė turto apžiūrą. Pareiškėjas taip pat informavo draudiką, kad pats kreipsis dėl sugadinto turto ir šlaito atkūrimo sąmatų sudarymo ir jas pateiks draudikui. 2025 m. rugpjūčio 19 d. pareiškėjas pateikė draudikui gautas sąmatas dėl sklypo ir tvoros atstatymo, betoninės (atraminės) sienos ir drenažo įrengimo.

2025 m. rugpjūčio 29 d. draudikas, įvertinęs pateiktas sąmatas, pateikė pareiškėjui atsakymą, kuriame sutiko atlyginti sugadintos tvoros atstatymo ir „sklypo sukėlimo“ išlaidas, tačiau informavo, jog betoninės (atraminės) sienos ir drenažo įrengimo išlaidų neatlygins, nes turtas yra atkuriamas į iki Įvykio buvusią būklę, o prieš Įvykį ir Įvykio metu atraminės sienos pastatytos nebuvo. Draudiko apskaičiuota mokėtina draudimo išmoka – 4 542 Eur.

2025 m. rugpjūčio 31 d. pareiškėjas informavo draudiką, kad nesutinka su draudiko sprendimu.

Siekdamas tiksliai nustatyti žalos atsiradimo aplinkybes ir dar kartą įvertinti žalą, draudikas kreipėsi į UAB „Būsto priežiūra“ su prašymu pateikti išvadas apie tvoros ir sklypo būklę bei labiausiai tikėtiną žalos atsiradimo priežastį. 2025 m. rugsėjo 2 d. UAB „Būsto priežiūra“ pateikė statinio apžiūros aktą, kuriame nurodyta, jog labiausiai tikėtina šlaito ir tvoros nuslinkimo priežastis – nekokybiški statybos darbai, atraminės sienos nebuvimas. Atsižvelgęs į tokią išvadą, draudikas pareiškėją informavo, jog nėra pagrindo keisti pirminio sprendimo.

2025 m. rugsėjo 31 d. pareiškėjas pateikė draudikui pretenziją. Pretenzijoje nurodoma, kad pareiškėjas su draudiko vertinimu nesutinka. Pareiškėjas vadovavosi Taisyklių 4.7 papunkčiu, pagal kurį atlyginama žala, padaryta apdraustam turtui dėl savaiminio žemės masės nuslinkimo, sukulto liūties ar audros.

2025 m. lapkričio 3 d. draudikas išmokėjo pareiškėjui neginčijamą 4 542 Eur draudimo išmoką. Papildomai draudikas kreipėsi į specialiųjų žinių turintį specialistą, prašydamas atsakyti į klausimus dėl pareiškėjo sklypo ir tvoros įrengimo, sklypo stabilumo užtikrinimo. 2025 m. lapkričio 20 d. Specialisto konsultacinėje išvadoje (toliau – Konsultacinė išvada) nurodyta, jog

¹ Galioja nuo 2024 m. balandžio 29 d.

sklypo suformavimas neatitiko reikalavimų ir jokių sprendimų, kurie užtikrintų pareiškėjo sklypo stabilumą, imtasi nebuvo.

Draudikas dar kartą informavo pareiškėją, kad priimto sprendimo dėl draudimo išmokos dydžio nekeis, taip pat paaiškino, kad vis dėlto įvykis, remiantis Taisyklėmis, turėtų būti laikomas nedraudžiamuoju, tačiau, kadangi draudimo išmokos išmokėjimas buvo draudiko klaida, draudikas šios sumos gražinti nereikalauja.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu ir kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą pripažinti įvykį draudžiamuoju ir visiškai atlyginti dėl įvykio patirtą žalą, t. y. vadovaujantis pareiškėjo pateiktomis sąmatomis išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią tiek sklypo ir tvoros atstatymo, tiek betoninės (atraminės) sienos ir drenažo įrengimo išlaidas. Pareiškėjas laikosi pozicijos, kad draudikas ignoruoja faktą, jog stichiniai reiškiniai yra draudimo rizika ir sklypas nuslinko būtent dėl liūtis, o ne dėl statybos defektų.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Jame draudikas pažymėjo, kad neginčija Taisyklėse numatytos lietaus ir žemės nuošliaužos draudimo rizikos. Vis dėlto Taisyklėse yra išskirtos ir aplinkybės, kurioms esant įvykis yra laikomas nedraudžiamuoju. Tiek UAB „Būsto priežiūra“ pateiktame statinio apžiūros akte, tiek Konsultacinėje išvadoje konstatuota, kad įvykis įvyko dėl nekokybiškų statybos (sklypo įrengimo) darbų. Vadovaujantis Taisyklių 5.1.17 papunkčiu, draudikui nekyla pareiga atlyginti nuostolių, atsiradusių dėl statybos klaidų ar broko.

Draudikas pažymėjo, kad, vadovaujantis Taisyklių 13.4.5 papunkčiu, net jei įvykis ir būtų laikomas draudžiamuoju, draudikui nekiltų pareiga atlyginti pareiškėjo prašomų papildomų išlaidų už atraminės sienos, kurios įvykio metu nebuvo, įrengimą. Draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, jeigu po faktiškai atlikto remonto (turto atkūrimo) akivaizdžiai pagerinama turto būklė, kuri buvo iki draudžiamos įvykio. Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad surinko pakankamai duomenų ir pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju, todėl prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindą, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindą priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo. Nors iš pradžių draudikas vertino, kad įvykis yra draudžiamasis, išmokėjo apskaičiuotą draudimo išmoką, vėliau, surinkęs ir įvertinęs papildomus duomenis, nutarė įvykį vertinti kaip nedraudžiamąjį².

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar pagal šalių sudarytos draudimo sutarties sąlygas draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, pripažino įvykį nedraudžiamuoju, atsisakydamas pareiškėjui mokėti papildomą jo prašomą draudimo išmoką.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį). CK 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai

² Gražinti dėl klaidos išmokėtos išmokos draudikas nurodė iš pareiškėjo nereikalaujantis.

įpareigoja sutarties šalis savo prievolės vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais. Be to, kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose³. Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo rizikos laipsnį⁴. Taigi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis)⁵.

Vertinant įvykio požymius draudimo sutarties sąlygų kontekste, pažymėtina, kad draudimo sutartyje nurodyta, jog gyvenamasis namas buvo apdraustas „išplėstiniu“ draudimo variantu. Draudimo sutartimi papildomai buvo apdrausti teritorijoje (sklype) esantys tvora, vartai, aikštelių, takelių danga, stacionarūs lauko įrenginiai⁶.

Taisyklių 1 skyriaus 1.2 papunktyje nurodyta, kad draudimo apsauga taikoma tik nuo staigių ir netikėtų įvykių, atsiradusių draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu. Taisyklių 1 skyriaus lentelėje Nr. 1 įtvirtinta, kad, apdraudus gyvenamąjį namą „išplėstiniu“ draudimo variantu, draudikas atlygina nuostolius dėl liūtis (4.3 papunktis), taip pat apdraudus turtą „išplėstiniu“ draudimo variantu, turtas apdraudžiamas, be kita ko, nuo žemės nuošliaužos rizikos: „Žala, padaryta apdraustam turtui dėl savaiminio žemės masės nuslinkimo, sukkelto liūtis ar audros“ (4.7 papunktis).

Taisyklių 5 skyriuje taip pat įtvirtintos bendrųjų nedraudžiamųjų įvykių, kuriems įvykus draudikas neprivalo mokėti draudimo išmokos, sąlygos. Vienas jų – kai žala atsirado dėl statybos klaidų ar broko – bet kokių nukrypimų nuo statinio (jo dalies) projektavimo techninių sąlygų, jo projekto, techninių statybos reglamentų, statybos taisyklių, standartų, metodinių nurodymų ar rekomendacijų, dėl kurių pasikeičia statinio (jo dalies) atsparumas, ilgaamžiškumas, eksploatacinės ar funkcinės savybės, pakinta ekonomiškai pagrįsta statinio (jo dalies) naudojimo trukmė ar estetinė išvaizda (Taisyklių 5.1.17 papunktis).

Viena vertus, pagal minėtas Taisyklių nuostatas, draudikas įsipareigojo atlyginti apdrausto turto nuostolius, sukeltus savaiminio žemės masės nuslinkimo, sukkelto liūtis ar audros. Kita vertus, draudikas neįsipareigojo atlyginti nuostolių, jei nuostoliai atsirado dėl nekokybiškų statybos darbų, broko.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktas ir 7 dalis įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Draudikui įrodymais nepagrindus, kad įvykis yra nedraudžiamasis, jam atsiranda pareiga mokėti draudimo išmoką.

Iš Lietuvos bankui pateiktų paaiškinimų matyti, kad draudikas, vadovaudamasis būtent Taisyklių 5.1.17 papunkčiu, žalą pareiškėjo turtui (sklypui, tvorai) pripažino nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinęs papildomai surinktus duomenis, draudikas nustatė, kad žala sklypui atsirado dėl netinkamo sklypo sutvirtinimo, suformavimo, atraminės sienos neįrengimo.

Pareiškėjas nesutinka su tokiu draudiko sprendimu ir laikosi pozicijos, kad draudikas privalo įvykį pripažinti draudžiamuoju, remdamasis Taisyklių 1 skyriaus lentelės Nr. 1 4.7 papunkčiu, ir atlyginti sklypo ir tvoros atstatymo, betoninės (atraminės) sienos ir drenažo įrengimo išlaidas.

Taigi, nagrinėjamu atveju ginčas tarp pareiškėjo ir draudiko kilo dėl draudiko sprendimo

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

⁶ Apdraudus šį turtą atlyginamas nuostolis dėl draudimo vietoje esančios teritorijos tvoros, vartų ir jų mechanizmų, aikštelių ar takelių trinkelės ar kitos dangos, o taip pat prie statinio ar žemės pritvirtintos lauko įrangos – sūkurinės vonios ar masažinio baseino („jacuzzi“, „kubilas“ ir pan.), karkasinių baseinų, stacionarių baseinų ir jų įrangos, vėliavų stiebų, želdinių tvorelių, vejos laistymo sistemos, apšvietimo elementų, vaikų žaidimų aikštelių, lauko židinių, rūkyklų, fontanų sugadinimo dėl pasireiškusių draudimo rizikos (Taisyklių 4 skyriaus 4 lentelės 1.3 papunktis).

žalą pareiškėjo turtui pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu, vadovaujantis Taisyklėse įtvirtintais nedraudžiamųjų įvykių pagrindais, t. y. draudikui nustačius, kad žala turtui padaryta ne dėl savaiminio žemės masės nuslinkimo, sukulto liūtis ar audros, o dėl statybos klaidų ar broko.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu, statinio apžiūros akte ir Konsultacinėje išvadoje nurodyta įvykio priežastimi, savo reikalavimą draudikui grindžia aplinkybe, kad įvykio dieną Lietuvoje siautėjo audra su liūtimi, dėl to nuslinko sklypas ir atsirado žala.

Kaip galima suprasti iš pateiktų duomenų, pareiškėjas Lietuvos bankui pateikė ištrauką iš interneto puslapyje „meteo.lt“ publikuojamos Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos (toliau - LHMT) meteorologinių reiškinių apžvalgos, kurioje nurodyta, kad įvykio dieną kai kuriuose Lietuvos rajonuose vyraavo labai smarkūs lietūs⁷. Tekste rašoma: „Labai smarkus lietus Kaišiadoryse (Įvykio vietovėje) vyraavo 2025 m. liepos 30 d. (ypač nuo 1 iki 13 val.), prasidėjęs naktį iš liepos 29 d. į 30 d. Per 12 valandų iškrito 70,1 mm kritulių – tai atitinka stichinio labai smarkaus lietaus kriterijų.“

Pareiškėjo nuomone, draudikas nepagrįstai atsisakė vertinti žalos priežastį kaip liūtis padarinį, nes iki įvykio daugiau nei 10 metų jokios sklypo deformacijos nebuvo fiksuota, sklypas buvo stabilus, naudojamas įprastai, jokių trūkumų nenustatyta.

Vertinant šiuos pareiškėjo argumentus, atkreiptinas dėmesys, kad draudikas iš esmės neginčija fakto, jog įvykio dieną buvusios oro sąlygos atitiko Taisyklių lentelės Nr. 1 4.3 ir 4.7 papunkčiuose įtvirtintų rizikų sąlygas. Nepaisant to, priešingai, nei vertina pareiškėjas, draudiko teigimu, vien draudimo rizikos pasireiškimas konkrečiu momentu nereiškia, kad draudikas privalo besąlygiškai atlyginti bet kokius apdraustam turtui atsiradusius nuostolius.

Siekdamas pagrįsti savo sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, draudikas pateikė 2025 m. rugsėjo 2 d. UAB „Būsto priežiūra“ statinio apžiūros aktą, kuriame nurodyta: „Remiantis disponuojama informacija daromos išvados, kad labiausiai tikėtina šlaito ir tvoros nuslinkimo priežastis nekokybiški statybos darbai, skaičiavimo, planavimo ar projektavimo klaidos. Nėra įrengtos atraminės sienos kuri užtikrina grunto stabilumą ir neleidžia slinkti. Atstatant vertinant reljefą reikia įrengti betoninę sieną sustiprinant šlaitą kadangi šalia yra upelis, kitoks atstatymas neįmanomas. Atraminė siena yra inžinerinė konstrukcija skirta grunto masių išlaikymui. Dažniausiai atraminės sienos naudojamos formuojant sklypą šlaituose, daubose, kalvose ar nelygaus reljefo sklypuose. Esant nelygiam reljefui, kyla pavojus dėl netinkamų oro sąlygų (lietaus, potvynio) šlaitui nuslinkti. Taigi atraminės sienos yra naudojamos apsaugoti nuo grunto ar dirvožemio slinkimo. Rekomenduojame nedelsiant sumontuoti atraminę sienutę. Atlikti pamato, matomos sienos dalies ir drenažo darbus. Pamatai, drenažas ir nuotakas yra svarbios techninės dalys, kurios užtikrina, jog siena ne tik stovi, tačiau ir stovės ilgai, nebus veikiamą lietaus ar gruntinio vandens srovių.“

Taigi, specialių žinių turinčio asmens parengtame statinio apžiūros akte aiškiai nurodyta, jog labiausiai tikėtina sklypo nuslinkimo priežastis yra ne liūtis, o nekokybiški statybos darbai.

Kaip jau minėta, papildomai draudikas kreipėsi į nepriklausomą specialistą su klausimais apie tai, ar tvora buvo įrengta teisingai, ar sklypo suformavimas atitiko reikalavimus ir ar buvo numatyti pakankami sprendiniai sklypo stabilumui užtikrinti. Iš Lietuvos bankui pateiktos Konsultacinės išvados matyti, jog tvora įrengta teisingai, tačiau nustatyta, jog pietinėje sklypo dalyje nuo tvoros link melioracinio griovio sklypo reljefo nuolydis yra per didelis (>12 proc. arba >12 cm/1 m) ir toks sklypo suformavimas neatitinka Statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai gyvenamieji pastatai“⁸ (toliau – Reglamentas) 9.5 papunkčio reikalavimų, minėtame papunktyje numatyta, jog didžiausias leistinas sklypo reljefo nuolydis – ne didesnis kaip 12 proc. Jei nuolydis viršija šį dydį, jis sumažinamas formuojant sklypo reljefą (paaukštinant, pažeminant, išlyginant reljefo paviršių, įrengiant terasas, atramines sienes ir pan.). Taip pat išvadoje nurodyta, jog, atlikus apžiūrą įvykio vietoje, jokių sprendinių, skirtų sklypo stabilumui užtikrinti ties didesnio kampo nuolydžiais pietinėje jo pusėje, nustatyta nebuvo. Lietuvos banko vertinimu, atsižvelgiant į tokią specialisto išvadą, sutiktina su draudiko argumentu, jog sklypas nuslinko, nes nebuvo tinkamai sutvirtintas, suformuotas, nebuvo įrengta atraminė siena.

Pareiškėjas, siekdamas pagrįsti savo reikalavimą, Lietuvos bankui pateikė 2025 m. gruodžio 8 d. MB „Terasų ir tvorų statyba“⁹ parengtą Raštą dėl katastrofinės liūtis padarinių įvertinimo ir tvoros įrengimo gyvenamojo namo sklype adresu: (duomenys neskelbtini). Rašte

⁷ Pažymėtina, kad pareiškėjas nepateikė teksto šaltinio ar aiškos nuorodos į šaltinį.

⁸ Patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338.

⁹ Iš pareiškėjo pateiktų duomenų galima tik numanyti, kad bendrovė įrengė pareiškėjo sklypą juosiančią tvorą, tačiau pareiškėjas nepateikė jokių paaiškinimų, kaip MB „Terasų ir tvorų statyba“ susijusi su ginčui aktualiu įvykiu.

nurodoma, kad 2024 m., prieš įrengiant tvorą gyvenamojo namo sklype, buvo atliktas reljefo, šlaito stabilumo ir geotechninės būklės vertinimas. Nustatyta, kad reljefo nuolydis neviršijo leistinos 12 proc. ribos pagal Reglamento reikalavimus, šlaitą stabilizavo ilgametė augmenija, o sklypas buvo stabilus ir tinkamas statiniams įrengti. 2025 m. rugpjūtį, po liepos 30 d. įvykusios itin intensyvios ir katastrofinės liūtys, atlikta pakartotinė apžiūra. Nustatyta, kad dėl staiga ir gausaus kritulių kiekio dalis sklypo nuslinko į melioracijos upelį. Nuošliauža apėmė 40 m ilgio šlaito atkarpą, jos plotis siekė nuo 0,4 m iki 2,0 m. Grunto slinkimas vyko upelio kryptimi, susiformavo aiški atskilimo linija. Apžiūros metu konstatuota, kad iki įvykio sklypas buvo stabilus, atitiko norminius reikalavimus, o nuslinkimas nėra susijęs su statybos darbų ar tvoros įrengimo broku. Įvykis pripažintinas ekstremalių meteorologinių sąlygų padariniu – stichinės, katastrofinės liūtys sukelta gamtine nelaime.

Vertinant pateiktus duomenis, visų pirma pažymėtina, kad minėtame rašte nurodyta, jog 2024 m., prieš įrengiant tvorą, gyvenamojo namo sklype buvo atliktas reljefo, šlaito stabilumo ir geotechninės būklės vertinimas, Reglamento reikalavimų pažeidimų nenustatyta, tačiau kartu su minėtu raštu nepateikta jokių objektyvių įrodymų, kad minėtas vertinimas buvo atliktas, kokie konkrečiai jo metu užfiksuoti duomenys, kokios išvados jų pagrindu padarytos.

Antra, rašte nurodoma, kad po įvykio 2025 m. rugpjūčio mėn. buvo atlikta pakartotinė apžiūra, jos metu nustatyta, kad iki įvykio sklypas buvo stabilus, atitiko norminius reikalavimus, o nuslinkimas nėra susijęs su statybos darbų ar tvoros įrengimo broku. Šie teiginiai minėtame rašte taip pat nėra grindžiami jokiais objektyviais įrodymais – nepateiktas nei apžiūros aktas, nei pateikiami kiti konkretūs užfiksuoti duomenys.

Be kita ko, atkreiptinas dėmesys į tai, kad minėtas raštas parengtas 2025 m. gruodžio 8 d., t. y. jau prasidėjus ginčo nagrinėjimo Lietuvos banke procedūrai¹⁰.

Atsižvelgiant į konstatuotas aplinkybes, Lietuvos banko vertinimu, pareiškėjo pateiktas 2025 m. gruodžio 8 d. MB „Terasų ir tvorų statyba“ raštas negali būti vertinamas kaip objektyvus įrodymas, motyvuotai paneigiantis draudiko pasitelktų ekspertų išvadas dėl netinkamo, nekokybiško sklypo įrengimo.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmetami kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštarauja, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, taip pat jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą¹¹.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad tiek statinio apžiūros aktas, tiek Konsultacinė išvada buvo parengti vadovaujantis konkrečiais draudiko partnerių ekspertų surinktais įrodymais: įvykio vietos apžiūros duomenimis, nuotraukomis, Reglamentu ir kitais duomenimis. Minėtuose dokumentuose pateikti vertinimai nuosekliai išplaukia iš surinktų duomenų, priešingai negu pareiškėjo pateiktame MB „Terasų ir tvorų statyba“ Rašte, nepagrįstame jokiais objektyviais duomenimis, tyrimais ir kt.

Taigi, vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, darytina išvada, kad statinio apžiūros aktas ir Konsultacinė išvada buvo parengti specialių žinių turinčių asmenų surinktų įrodymų pagrindu, duomenys nebuvo nugincyti objektyviais ir patikimais įrodymais, todėl nėra pagrindo jais nesivadovauti.

Taip pat pažymėtina, jog civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema sprendžiama remiantis tikimybių pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra. Kompleksiškai įvertinus šalių pateiktus duomenis, konstatuotina, kad pareiškėjas objektyviais ir patikimais įrodymais nepaneigė draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Įvertinus draudiko Lietuvos bankui pateiktus duomenis, darytina išvada, kad žala apdraustam turtui atsirado ne dėl staiga ir netikėto įvykio, padariusio tiesioginę įtaką ginčo objektui ir dėl kurio ginčo objektas buvo sugadintas. Atvirkščiai – Lietuvos bankui pateikti

¹⁰ Ginčas Lietuvos banke pradėtas nagrinėti 2025 m. gruodžio 5 d.

¹¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

duomenys patvirtina, kad Įvykis įvyko dėl netinkamo sklypo sutvirtinimo, suformavimo, atraminės sienos neįrengimo, t. y. dėl nekokybiškų statybos darbų, broko.

Kaip minėta, remiantis bendruosius nedraudžiamuosius įvykius įtvirtinančio Taisyklių skyriaus nuostatomis, esant minėtoms žalos priežastims, Įvykis laikomas nedraudžiamuoju, todėl nagrinėjamu atveju draudikui nekyla pareiga atlyginti pareiškėjo sklypui ir tvorai atsiradusios, su Įvykiu siejamos žalos.

Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma bei draudimo sutarties šalių sutartomis sąlygomis, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai atsisakė Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjo prašomą papildomą draudimo išmoką.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis